

Latweefchu Uwifes.

Nr augstaš Gewefchanas = Rummissiones ſianu un nowehleſchanu.

Nr. 31. Zettortdeenâ 30tâ Zuhli 1825.

No Rihges.

Muſſu dahrſa = auglu tirguš tai pawakkara preekſch Zahnu wakkara pee Daugawas tappe turrehts, jebſchu laikš bij wehtrains, tatschu paſauls zilweku bij ſanahziš. Kad muſſu kum-mendants arri bij nowehlejiš uš walni garr Daugawas ſtaigaht, tad muſſu pilſata walni, wiſš kraſts pee Daugawas un itt ihpaſchi muſſu tilts bij pilnš ar ſtaigatajeem un ſtattitajeem, ta ka weetahm tilts biſchliht grimme un wehſſch uhdeni pahrdſinne, tē nu laudis lohſi ſpeesdamees weenu jaunu kungu eegrubde uhdeni, un wiſſch buhtu noſſihziš, ja matrohſiš (kuggineekš) ne buhtu tulihſt no ſawa kugga nolehziš un to jau-nekli glahbiš. Wiſſas bohſiš bij ar pukkehſm puſchtotāš un uš daudš weetahm muſſikanti ſpehleja.

No Kuldigas.

Za leela rakſchana pee muſſu Wentes pataiſa muſſu pilſatu jo pilnu ar zilwekeem, ne kâ pa-teeki irr. Daſchi ſweſchineeki atbrauz iſſkattitees un iſbrihnotees par to leelu darbu. Diwi lehgeri muſſu klahtumâ, weens pee Kalna muſſiſchāš (Amt-Goldingen) ohtrš pee plohſta krohga un trihš garras laipas par Wenti irr taiſiſtas, ta ka taggad kaſjahm ittin labbi par Wenti pahre-et. Kad wakkarōš eekſch lehgereem muſſiſe ſpehle, tad daudš kungi un gaſpaſchāš tur ſanahk to jauku muſſiſi dſirdeht. — Kaš ihſti buhš un kâ ta leela leeta taps iſdarrita, to ne weens ne ſinn, kâ ween tee augſti wirſneeki, kaš wiſſu darbu pahrwalda un eekſch grahmatahm wiſſu iſrekhinajuſchi un iſmehrojuſchi, mehš tiſſkai dſirdam, ka leelaſ ſchlubſes uš trim weetahm taps taiſiſtas un ka muſſu leela rumbe palikſchoht ittin ſauſa.

No Rewales (Dahnipils).

Yee mums 26tâ Mei pehz puſſdeenas bahrgš pehrkōš bijiš, ſibbens eeſpehre muſſu Leelaſ baſnizaš tohrni un jau pilſatneekem bij leelaſ baileš, ka ir ſchi baſniza ne aiſeetu ar ugguni, ta kâ preekſch pahri gaddeem muſſu ſmukka Dleiješ baſniza ar ſawu augſtu un jauku tohrni arri zaur pehrkōnu nodedſe; bet par laimi zilweki patlabban ſcho reiſi uš tohrni gaddijahš, kaš drohſchi laudis buhdami, tulihſt to ugguni ar drahnehm apſedſe un pagallam nodſehſe, ta ka tiſſkai diwi baiki ween apdegguſchi. Schē mu redſ, ka taš irr leela tiſſiſa, kō daſchi turta, ka ne warroht ugguni, kaš no ſibbena zehlees, no-dſehſt, ja tiſſkai tulihſt peekriht, tad warr gan nodſehſt. Deewš tapehz zilwekeem ſapraſchānu dawiš, lai to walſa, un kad kaſhdāš breeſmaš uſeet, lai prahtigi glahbjahš; jo tāpatt ka taš naw grehkš, kad ſtipri lihſt, appakſch kaſdu pajuntu no leetus glahbtees, jeb kad ſtipri falſt, kaſchoku muggurâ wilkt, jeb kraſhni kurrinaht, lai iſtaba paleek ſilta, ta arri naw grehkš to ſibbens = ugguni nodſehſt, ja tiſſkai paſpehi.

No Toropez (Pleſſkawas Gubernementâ).

Yee mums 2trâ Zuhni pehz leela karſtuma breeſmiga wehtra plohſſijehš. Pawakkara tum-ſchi padebbeschi no ſtipras aukāš tappe atdſihti, leetus gaſchus nokritte un junti, ſchohgi, kohki no wehtrāš tappe apgahſti, tad ſahke kruſſa lihſt tiſſkai kâ balloſchu panti (ohlaš) un ahtri ſem-me itt balta ar ledduš gabbaleem bij apklahta. Lanni Solomino eſarâ weena padebbes ar uhdeni ſaweenojehš un eeſpeede eſara uhdeni eekſch up-peš. Schiš breeſmigs negaiſš gan pehz trim weerendelu ſtundehm pahrgahje un ſaule atkal ſpihdeja, bet wiſſapſahrt pohſiš ween bij redſamš. Wiſſi dahrſi apſahrt pilſatu irr iſpohſſiti m ap

tahm fahdschehm muhsu flahstumâ lauschu lauki
arridsan tâ fahisti, ka scho gadd nabbagi laudis
gan mas fo dabbuhs plaut. (No Nihges awisehm.)

I s t e i f f c h a n a .

Toropez irr lohti wezs Kreewu pilsats, fur
wairak kâ 7000 eedsihwotaji miht. Tê irr leela
andeleschana, itt ihpaschi ar Nihgu, jo pilsats
stahw pee tahs dsilltas uppes Toropez un no tahs
fawu wahrdu dabbujis. Schi uppe zellahs no
Solomino un Salikowa esareem un ee-eet eefsch
Daugawas; ne tahli no Toropez atkal ohtra up-
pe, fo Lowat fauz, un par kurreu, par uhdeni
ween, us Pehsterburgi warr aistapt.

* * *

Daudsreisahm muhsu awisès no tahm ffah-
dehm effam lassijusch, fo sibbens un kruffa
pee mums Kursemmè un arri zittas semmès pee
ehfahm, laukeem, ir pee zilweku dsihwibas darr-
jusch. Zits labs no Kursemmeekeem to peeminun
ar affarahm un firds nopuhschanahm. Woi nu
zilweks no tahdahm nelaimehm ne warretu ais-
fargatees? — Deews zilweku ar prahthu ap-
dahwinajis un tam to waldischanu par scho pa-
fauli schehligi nodewis, fazzidams us teem pir-
meem zilwekeem: Peepildait to semmi un pahr-
waldbait to, un waldeet par putneem gaisâ, par
siwim uhdeni un par wisseem siwehream, lohpeem
un tahrpeem wirfs semmes. Zif schigli un augsti
ne skreen putns gaisâ, zif dsilli ne peld siwis
uhdeni, un zilweks, zaur to spehku fawa prahtha,
isdohmajis abbus us daschdaschadu wihsî rohka
dabbuht. Kam tad ne warretu sibbeni un kruffu
tâ waldbiht, ka pee ehfahm un laukeem ne kahdu
ffahdi ne darritu! — Zits gan tizz un fakka:
„Tas nahk no pascha Deewa, grehks to fatur-
reht, tam jaleek eet fawu zellu.“ Bet zilweka
prahts un spehks arri no Deewa, un to prahthu
warr waldbiht us labbu kâ us laumu. Labbi tas
darra, kas to sawalda us labbu ween un nowal-
da no lauma. — Leetus, sneegs, sibbens un
kruffa zellahs no semmes gaisâ, un wissai dauds
gaisâ uskaphusch, tee schaujahs atkal us to
semmi atpakkal. Ja nu tam zilwekam ta wal-
dischana pahr wissahm semmes leetahm no pascha
Deewa nodohtha, tad gan arri buhs wehlehts un

ne buhs grehks, ja tiffai eespehj ween sibbeni un
kruffu sawaldbiht. Us to nu arri pateefi zilweki,
kam sawada gudriba no Deewa irr dohta, doh-
majusch, kâ taggad gohbigam lassitajam isteif-
sim:

Gan wairak ne kâ 40 gaddi irr, ka weens
lohti sinmans un lohti flawehts kungs eefsch
tahlas Amerika semmes, ar wahrdu Benjamin
Franklin, kas sawai mihlai tehwasemmi, kâ
ir wissai pasalei zaur dauds labbahm leetahm
kalpojis, un kurreu wahrds tapehjs paliks paze-
tigâ peemimeschana, kamehr zilweki buhs, kam
tihf grahmatas lassihht un isprast, wissu-
papreefsch to isdohmajis sibbeni nowaddiht no
kahdas ehkas. Sawadi istaifitas dselsu spizzes
us jumteem tohp uslittas, no winneem eet stih-
pe no skahrdes, jeb kehde lihds semmi. Kur tah-
di sibbeni nowadditaji pee ehkas peetaifiti, tur
to paschu ehku aifsarga pateefi, ka sibbens ne
eesperre, un nowadda to sibbeni semmè jeb uhdeni.
Tahdi sibbeni-nowadditaji jau gan eefsch leeleem
pilsateem ir us semnehm atrohdamî, wissu-
wairak Wahzsemme, bet rettahm weetahm pee
mums Kursemmè, un no ta laika ka tee zehlu-
schees, dauds ehkas no ugguns aistaupitas wehl
stahw. Tas nu fenn deenahm sinnama leeta,
bet kad dauds naudas maksa un mas to ammat-
neeku irr, kas ihsti proht tahbus sibbeni-nowad-
ditajus kâ wajaga taifihht, tad wehl paretti
winuus reds. — Bet nesinnama leeta daudseem
wehl buhs, ka taggad arri fahk kruffu tâ wal-
dbiht, ka pee lauku augleem leelu ffahdi ne pa-
darra un smalki ween us semmi nobirst.
Weens wirsneeks eefsch Italias semmes, ar
wahrdu Astolfi, dohd sinnu, ka winsch kruffu-
nowadditajus irr isdohmajis, kas laukeem ittin
labbi derr. Kâ tee tohp taifiti, par to winsch
ihpaschu grahmata farakstijis. — Tanni 19tâ
Zuhni mehnescha deenâ pehrnâ gaddâ leeks pehr-
fona padebbefis pajehlahs pehjs pussdeenas par
to widdu, fur winsch wirsneeks bija. Tas jau
eefsch trim plascheem panteem 50 kruffu-nowad-
ditajus ustaisijis. Par wissu to widdu leela un
stipra kruffa eefahze krist. Tanni pirmâ pantâ
ne kritte dauds un ne buht stipra, bet tam pretti
tee lauki, kas no ta pantâ abra pusses stahweja,

no kruffas tappe nofitti. Tanni ohtrâ un treschâ pantâ ta kruffa bija par weeglahm sneega pahrlahm tappusi. Tanni 24tâ Juhni deenâ atkal bij pehrkons ar kruffu par to paschu widdu. Zits wirsneeks, ar wahrdu Pankaldi, bij us weenu plazzi arri kruffu = nowadditajus uszehlis, un kruffa, kas zittur jo beesi kritte, tanni plazzi itt ne kahbu fahdi ne padarrija; kas wehl kritte, bij tikkai kâ smalkais fahls. Kad tas pats pehrkona debbesis tai weetai nahze, fur ta pirma wirsneeka kruffa = nowadditaji stahweja, tee pehrkona debbeschi stipri jo stipri tappe kustinati, nolaides tuwaki pee semmes, tad tee ischekihrahs un pehrkons nosudde. — Nu dauds aprinka laudis, kas no tahdeem kruffu = nowadditajem ne ko ne gribbeja dsirdeht nei tohs redseht, paschi eefahkuschchi tahdus ap saweem laukeem ustaisiht. Taggad schi leeta wehl jauna, bet wehlejamis un zerrejams irr, ka wairak taptu sinnama; un kas sinn woi ar ilgoschanu ne peedsihwohs, ka wiffas semmes, un arri muhsu Kursemmè, tahdi kruffu = nowadditaji taptu ustaisiti. Wiffahm leelahm lectahm mas eefahkums, papreeksch zilweki peldeja ar kahbu kohku gabbalu par uhdeneem, tad isdohmaja plohtus, tad laiwas. Taggad ar leeleem fuggeem brauz par wiffahm juhrehm un apfahrt wiffas semmes. B — t.

P e h r k o n a = w e h t r a .

Kluse putnisch — semmi libdina,
Ne sinn fur eesprukt pajumtâ. —
Nahk melnuns augsch, wiss apmahzahs
Un gaisos juhra schuhpejahs,
Dsenn twaiki twaikus. — Klau kâ ruh
Tur debbeschds un atbals duhz.
Ar warru pihschtus augschup greesch
Un salmus, lappas gaisa sweesch.
Luhk, ar to mahkoninu tur!
Ne wehletohs, ka nahktu schur.
Eds, kâ to sapluhz pamasam,
Kâ willu scheitan ispluhzam.
Kai Deewinsch glahbi un stahw mums klah!
Kâ debbeschds fahk sibbinaht,
Un ruh un rihb, naw isturrams,
Kâ lohgi trihz un atskann namè.
Kau, puifitis tur gultinâ,
Tas gull, ne necku ne behda.

Klau, leela basnij = tobrni swann?
Bet pehrkons tak jo dikti skann.
Kam arri swannihk wajjaga,
Kad wehtra laudis mohdina?
Wai Deewin, tauw spehrene!
Woi redsat aplohk = ohsolu? . .

Mans puifitis arween wehl duf,
Ne manna diktus spehreneus;
Wunsch sapno gan: „Man nekaitesch,
Tas augscham wiann walbist spehs!“
Us ausit' ohtru pagrohsfahs
Un puhshahs, gull. Deews pasargahs.

Woi redsi spohschas strihpites?
Ne tahli rihb no scheijenes.
Jau nahk. Kai Deews irr schehligs mums,
Nu flehges aiswehrt ja = eet jumè!
Tâ pehrni nahze breefmigi;
Ar Deewu kweesch, rudschchi!

Kâ basnij = juntu noschkehle!
Pee namma kâ pluhst uppite!
Ne mas ne rimstahs. Schehligs tehws,
Nu nabbagi palikim mehè!
Arr' pehr' jau dasch bij sabihjees,
Bet glahbis tomehr irraid Deews.

Eds, puifitis arween wehl duf
Un ne juht kruffu = fittenus.
Wunsch sapno gan: „Es raudaschu,
Kamehr es pachst dabbuju.“
Arr' sapno tas pareisi tã;
Kad laizinsch bi, tad dabbuja.

Deews dohd mums behrnu = firsninu,
Ta glabba meer' un drohschibu.
Tee gull, us Deewu palaujahs,
Kad arri debbes pakustahs.
Pehz sawu wahrdu darra teem,
Tohs glahbi ar saweem Engeleem.

Kur wehtra nu nogahjusi? —
Pee debbes redsam fauliti.
Deews dohd tew labbu wakkaru!
Par wehlu, faulit', rahdees nu.
Schi fakka: „Wehli ne buhs wis,
Naw wiffus auglus nofittis.“

Wai Ze! mans behrns irr atmohdees!
Bet kas par tschummi! — Rihwifees? —
Nè, smeijahs. Necku nesinnahs;
Kau, Waltin, ka wiss isfatahè!
Ta kruffa patihk schkelmischam;
Eij fataif peppi behrnam!

Teefas fluddinaſchanas.

La Kurfemmes Gubernementa waldischana pawehl itt wiffahm pullizeies teefahm pilfatòs un us semmehm pehz ſcheem no Aleksopol kahineeku pulka aisbehguscheem rekrufhscheem melleht un par to noliktà laikà ſawus rapportus atſuhtih. Winnu wahrdi irr ſchee :

- 1) Jan Kristop, ar appalu gihmi, pellakahm azzim, bruhneem matteem, widdiſchfigu deggunu. No Semmites muifchas nodohs.
 - 2) Kadper Andreij, ar garru gihmi, pellakahm azzim, bruhneem matteem, garru deggunu. No Suhres muifchas nodohs.
 - 3) Jurre Jakub, ar appalu gihmi, pellakahm azzim, bruhneem matteem, widdiſchfigu deggunu. No Wezz-Aluzes muifchas nodohs.
 - 4) Peter Pawel, ar appalu gihmi, pellakahm azzim, bruhneem matteem, mafu deggunu. No Wezzas muifchas nodohs.
 - 5) Anton Jan, ar appalu gihmi, pellakahm azzim, spizzu deggunu. No Jaunaspihs nodohs.
- Zelgawas pilli gta Juhli 1825. (Nr. 4065.)

Kad brihscham gaddahs, ka Wahzeefchi un ſweſchineeki, kas no ſweſchahm semmehm atnahkufchi, pa mahjahm ka peedſihwotaji dſihwo, tad ſaimneekem un pagasta teefahm jaſinn, ka tahdeem ſweſchineekem wajaga ik puſggadda ſawas paſſu grahmataſ likt atjaunoh. Zalabbad nu no Kurfemmes Gubernementa waldischanaſ zaur patentu no 15ta Juhli Nr. 3976. irr pawehlehts :

- 1) Jklatram ſweſchineekam, kas palikſchanaſ grahmataſ dabbujis, wajaga to paſchu pee tahs pullizeies teefas, appakſch kurraſ dſihwo, ſawada teefas grahmataſ likt eerakſiht.
- 2) Jklatram ſweſchineekam irr wehlehts, ja paſcham ne tihl pehz atjaunofchanaſ ſawas palikſchanaſ grahmataſ Zelgawà nahkt, ſawu palikſchanaſ grahmataſ, pirms taſ noliktòs termins pagallam, pee pullizeies teefas ar to noſpreestu teefasnaudu, prohti par grahmataſ us puſggaddu 70 ſudraba kapeikus un us gaddu 1 ſudraba rubbuli nodoh.
- 3) Zahm pullizeies teefahm peekriht ſchihs palikſchanaſ grahmataſ ar rapportu zeenigam Gubernatora kungam atſuhtih, un winnas tad eedabbuhſ tahs no jauna ſarakſtijamaſ palikſchanaſ grahmataſ, lai tahs teem minneekem ſweſchineekem pareiſi nodohd. To buhs wehrà nemt! —

Us pawehleſchanu tahs Keiſerikſas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walſts u. t. j. pr., tohp no Laidſes pagasta teefas wiffi tee parradu deweji, kam kahdas taiſnas praſſiſchanaſ pee tahs palikſufchanaſ mantas ta nomirruſcha Rohgneek ſaimneeka Ernſt, par kurra mantu, dehl inventarijuma un zittu parradu, zaur ſchihs deenas teefas ſpreedumu konkurſis noliktòs, ſcheitan uſaizinati, lai pee ſaudeſchanaſ ſawas teefas eekſch diweem mehneſcheem, prohti wiſſwehlakt lihds 27tu Auguſt ſchi gadda, kas par to weenigu un iſſlehgſchanaſ terminu noliktòs irr, ſcheitan uſaizinati, tanni noſpreeſtà laikà pee ſchihs teefas ar ſawahm taiſnahm praſſiſchanaſhm peeteiktees.

Laidſes pagasta teefa gta Juhli 1825. 3
(G. W.) Us tizzibu,
(Nr. 30.) E. Rühz, pagasta teefas ſrihweris.

Us pawehleſchanu tahs Keiſerikſas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walſts u. t. j. pr., tohp no Brandenburgerſes pagasta teefas wiffi parradu deweji ta Brandenburgerſes ſaimneeka Alkoht Kriſchjahn, kurſch ſawas mahjas, ne ſpehdams tahs wairſ walzdiht, atdewiſ, un par kurra mafu mantu zaur ſchihs teefas ſpreedumu konkurſis noliktòs, aizinati, lai, pee ſaudeſchanaſ ſawas teefas, eekſch ſtarpu no diweem mehneſcheem, un prohti lihds 10tai Auguſt mehneſcha deenai ſchi gadda ar ſawahm praſſiſchanaſhm un parahdiſchanaſhm peederrigi pee ſchihs teefas peeteizahs, un to tahlaku ſpreedumu ſagaida.

Zelaitſ no Brandenburgerſes pagasta teefas ar appakſchraſtu un ſehgeli 10tâ deenà Juhni mehneſcha 1825ta gadda. 2

Skudre, pagasta wezzakais.
(Nr. 27.) Janiſchewſky, pagasta teefas ſrihweris.

Zittas fluddinaſchanas.

Kad tee krohna Rendes muifchas ſaimneeki Rohle Ehrmans un Pehrſohn Kriſis un taſ kalps Bruns ſleppeni aigahjuſchi, tad wiffas muifchaſ- un pagastaſ pullizeies no Rendes muifchawaldischanaſ tohp luhgtaſ, ſchohs peeminnetus behglus, kur ween raſtohs, ſagrahbt un kur peederr noſuhtih. 1

Wez-Ewahrdes baſniſas krohgeris Friſz Schwanberg irr 14tâ Juhli mehneſcha deenà weenam ſchihdam behru ſirgu ar wiſſeem ſegleem atnehmiſ. Kam peederr, lai tur noeij un ſihmes pateiz, tad to ſirgu atdabbuhſ. 1

I ſt z u d r u c k e n e r l a u b t.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Oſſeeprovinzen: J. D. Braunschweig, Cenſor,
No. 270.